

CANVIS POLÍTICS A L'EST

La mort de Gromiko i Kadar

Antoni Castel

Completament oblidats, han mort aquesta darrera setmana dos dels polítics que han estat protagonistes de la història de les últimes dècades a l'Est: el soviètic Andrei Gromiko i l'hongarès Janos Kadar. El primer, ministre d'Exteriors des del 1957 fins al

Andrei Gromiko.

1985, fou enterrat quasi en la clandestinitat en un cementiri de Moscou. Només dos membres del Politburó del PCUS assistiren a l'acomiadament del diplomàtic que ja fou membre de la delegació soviètica en les conferències de Teheran, Ialta i Postdam, com a deieble privilegiat de Josif Stalin, i que després serví amb habilitat i eficiència Nikita Khruixtxov, Leonid Brejnev, Iuri Andropov i Constantin Txernenko. Gorbaxov, que preferia en Xevardnadze al capdavant de la diplomàcia, li oferí el protocolari càrrec de president del Soviet Suprem, una forma d'apartar-lo del poder.

Kadar arribà al poder, l'any 1956, amb els carros de combat soviètics que aixafaren amb sang la rebel·lió popular a Budapest.

Durant 32 anys, Kadar fou capaç de

transformar-se d'inquisidor de l'ara rehabilitat Imre Nagy —penjat pels soviètics amb la seva aprovació— en defensor de les reformes econòmiques i polítiques, això sí, sense irritar Moscou. L'any passat Kadar fou substituït per Karoly Grosz en la Secretaria General del Partit Obrer Socialista Hongarès (POSH, comunista), preludi de l'apartament definitiu de la direcció. El 9 de maig d'aquest any, fou exclòs del comitè central i de la presidència honorífica del POSH, quan ja Grosz preparava el camí per als *renovadors*, com Rezsó Nyers. □

PRIMERES CONSEQÜÈNCIES DE L'RANGATE

Oliver North: La sort ajuda els atrevits

Josep Morell

Your honor, thank you very much. (El seu honor, molt bé gràcies), va manifestar l'advocat de la defensa d'Oliver North, Brendan V. Sullivan Jr. en acabar els 65 minuts que va durar la sessió. Oliver North, com en els millors finals de qualsevol *western*, va donar un petó a la seva dona Betsy tot dient-li alguna cosa a cau d'orella. Els dos van posar-se a riure. Oliver North s'havia salvat d'una bona: deu anys de presó i el pagament de 750.000 dòlars. La condemna ha estat fluixa, fins al punt d'arribar a sorprendre els seus partidaris, que esperaven un càstig més sever. North va ser condemnat pel Tribunal del Districte de Washington a tres anys de presó en suspensió (que no haurà de complir) a dos anys de llibertat vigilada, a fer 1.200 hores de serveis comunitaris i al pagament de 150.000 dòlars de multa, uns 18 milions de pessetes.

Durant la lectura de la sentència el jutge Gesell va deixar ben clar què pensa del paper d'Oliver North en aquest afer: «Jo no crec que vostè fos el líder, sinó un subordinat que va complir instruccions d'uns superiors cínics». No és l'únic, molts són els que pensen això. De la mateixa manera que molts són els que creuen que els autèntics «peixos grossos» d'aquesta operació van utilitzar-lo com van voler i quan van anar mal dades van convertir-lo en el principal cap de turc de tota l'operació. □

Oliver North: sa i estalvi.

¿Com pot ser que el president dels Estats Units en el moment d'esclatar l'escàndol, Ronald Reagan, no estigués al corrent d'una operació tan complexa per les seves conseqüències polítiques com la de vendre armes a l'Iran, el país que més maldecaps ha donat a la política exterior nord-americana en els últims anys, per desviar els diners d'aquesta operació en ajuda de la contra nicaragüenca? ¿Es cert que George Bush, vice-president en el moment de l'escàndol, coneixia tots els detalls de l'operació i que s'ha tapat la seva participació per no esquitjar-lo mesos abans de les eleccions presidencials? Molts punts foscos, moltes preguntes sense resposta.

Oliver North ha estat la primera *prima donna* jutjada en aquesta opereta anomenada Irangate. En les pròximes setmanes desfilaran pel banc dels acusats altres protagonistes: l'ex-conseller de Seguretat Nacional, John Poindexter; un important home de negocis àrab, Albert Hakim i el general nord-americà retirat de les Forces Aèries, Richard Secord. Aquests dos últims, acusats no només de participar en tota l'operació sinó també de ser presumptes responsables d'haver-se quedat part dels diners generats per la venda d'armes a l'Iran.

Oliver North, «el devot servidor del seu país», com ell mateix s'ha autoqualificat més d'una vegada, l'home que va dividir els Estats Units entre els detractors i els partidaris de la seva actuació (que fins i tot van proposar-lo per a ser president), ha sortit ben parat d'aquest tràngol. Napoleó va escriure que «hi ha brètols prou brètols per portar-se com a persones honrades». Aquest no és segurament el cas d'Oly North. El que és clar, és que la sort ajuda els agosarats. □